

ΤΕΕ | ΤΚΜ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

1. ΓΕΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

- ❖ Μετασχηματισμός του ΓΕΜΗ σε ΓΕΜΗ 2.0 (στο πλαίσιο υλοποίησης του ΕΛΛΑΔΑ 2.0) προκειμένου να καταστεί το απόλυτο εργαλείο σχεδιασμού και καταγραφής, τόσο για τις επιχειρήσεις, συμβούλους επιχειρήσεων, λογιστές, κ.λ.π., όσο και για όσους χαράζουν και ασκούν μακροπρόθεσμες αλλά και βραχυπρόθεσμες πολιτικές (Δήμαρχοι, Περιφερειάρχες, Πολιτικοί).

Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να επεκταθούν οι δυνατότητες των χρηστών (εσωτερικών και εξουσιοδοτημένων εξωτερικών χρηστών) για την έκδοση χρήσιμων στατιστικών στοιχείων για τις επιχειρήσεις (π.χ. ταξινόμηση ανά μέγεθος, κύκλο εργασιών, τόπος εγκατάστασης, ΚΑΔ, κ.λ.π.) ενώ επίσης είναι σημαντικό να θεσμοθετηθεί η τυποποιημένη ψηφιακή καταχώρηση των οικονομικών μεγεθών από τις επιχειρήσεις που οφείλουν να δημοσιεύουν ισολογισμούς, αλλά και τα Ε3, άδειες λειτουργίας, κ.λ.π.

Στην κατεύθυνση αυτή είναι σημαντική η αρωγή του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω της δημιουργίας ειδικής πύλης για τις επιχειρήσεις που θα περιλαμβάνει ένα ψηφιακό portfolio για κάθε μία εξ' αυτών το οποίο θα συνδέεται με όλες τις βάσεις δεδομένων της χώρας (ΑΑΔΕ, κ.λ.π.) και θα δίνει τη δυνατότητα σε ελεγκτικά όργανα π.χ. του ΕΣΠΑ και πιστοποιημένους φορείς του ιδιωτικού τομέα να εκτελούν τις εργασίες αξιολόγησης και ελέγχου-παρακολούθησης των επενδύσεων ευκολότερα και γρηγορότερα.

- ❖ Η έγκαιρη ολοκλήρωση των κανονιστικών αποφάσεων για την τάχιση ίδρυση μίας επιχείρησης και την απόλυτη ψηφιοποίηση της σχετικής διαδικασίας, καθώς επίσης και την έκδοση του πιστοποιητικού καλής λειτουργίας μίας επιχείρησης από το ΓΕΜΗ που ενώ έχει θεσμοθετηθεί δεν έχει τεθεί δύο χρόνια μετά την ψήφιση του σχετικού νόμου σε λειτουργία.
- ❖ α) Επίσπευση ολοκλήρωσης της θεσμικού πλαισίου για την αδειοδοτική διαδικασία των μεταποιητικών επιχειρήσεων στο σύνολο των κλάδων μεταποίησης στην κατεύθυνση περιορισμού της γραφειοκρατίας και άμεση ψηφιοποίηση των σχετικών διαδικασιών, προς όφελος των επιχειρήσεων. Επισημαίνεται ότι δημιουργούνται σημαντικές καθυστερήσεις σε θέματα που άπτονται των πιστοποιητικών πυρασφαλείας από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Πυροσβεστικής ενώ επίσης δεν υπάρχει ομογενοποίηση εφαρμογής του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας.

β) Δημιουργία στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης πεδίου υποβολής ερωτήσεων από τις επιχειρήσεις για τα συγκεκριμένα ζητήματα με παράλληλα δημοσίευση των απαντήσεων.

- γ) Δημιουργία εφαρμογής προκειμένου ο επενδυτής να ενημερώνεται για την πορεία έκδοσης της άδειας λειτουργίας της επιχείρησής του και των σχετικών διαδικασιών έκδοσής της.
- ❖ Δημιουργία ολοκληρωμένου νομοθετικού-θεσμικού πλαισίου για τη νεανική και νεοφυή επιχειρηματικότητα σε συνέχεια της πρωτοβουλίας ELEVATE GREECE με συγκεκριμένα φορολογικά, ασφαλιστικά και μη μισθολογικά κίνητρα.
 - ❖ Δημιουργία αντίστοιχης πρωτοβουλίας με το ELEVATE GREECE για τις δομές υποστήριξης της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και γενικότερα της επιχειρηματικότητας με τη θέσπιση κατάλληλου πλαισίου προϋποθέσεων συμμετοχής, αξιολόγησης και παρεχόμενων υπηρεσιών στις επιχειρήσεις και τους επιχειρηματίες.
 - ❖ Δημιουργία κατάλληλου θεσμικού πλαισίου με παράλληλη θεσμοθέτηση κινήτρων που θα διευκολύνουν την διαδοχή των επιχειρήσεων και την αύξηση του μεγέθους τους σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της έκθεσης της Επιτροπής για την Ελληνική Οικονομία υπό τον κ. Πισσαρίδη.
 - ❖ Άμεση ολοκλήρωση των διαδικασιών έγκρισης των αιτήσεων για τους οργανισμούς Μικροχρηματοδοτήσεων από την Τράπεζα της Ελλάδος προκειμένου το σημαντικό αυτό εργαλείο να τεθεί σε εφαρμογή προς όφελος των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων και των ελευθέρων επαγγελματιών.
 - ❖ Βελτίωση του θεσμικού πλαισίου εγγυήσεων και δανείων για τη διευκόλυνση της εφαρμογής σύγχρονων χρηματοδοτικών εργαλείων (δάνεια επιμερισμού ρίσκου, εγγυήσεις, μικροπιστώσεις, κ.λ.π.) για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων.
 - ❖ Σύσταση Εθνικού Αποθετηρίου Αναπτυξιακών Μελετών και δημιουργία σχετικής ιστοσελίδας/πλατφόρμας στους τομείς της επιχειρηματικότητας, καινοτομίας, ανάπτυξης επενδύσεων και αναπτυξιακών πολιτικών οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν από Ευρωπαϊκά Ταμεία (ΕΣΠΑ, ΕΕ, κ.λ.π.) ή/και από το ΠΔΕ, από όλους τους δημόσιους/συνεργαζόμενους φορείς με κατάλληλη κωδικοποίηση (πχ ανά Υπουργείο ή Τομέα ή Φορέα).

Η εν λόγω πρόταση θα μπορούσε να υλοποιηθεί σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης κατ' αντιστοιχία με το αποθετήριο για τα διδακτορικά. Μάλιστα στην κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε να εξετασθεί η αναγραφή της σχετικής υποχρέωσης ανάρτησης από τον μελετητή στο πλαίσιο της σύμβασης ανάθεσης που υπογράφεται και η σύνδεσή της με την αποπληρωμή του για τη μελέτη που εκπόνησε.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

- ❖ Επιτάχυνση των διαδικασιών δημιουργίας του ψηφιακού χάρτη επενδύσεων ο οποίος μπορεί να συνδυαστεί με την υλοποίηση μίας διαφορετικής αντίληψης, ειδικά σε μικρά Project, για την αδειοδοτική διαδικασία όπου αυτή εκ των προτέρων θα υλοποιείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες προκειμένου ο κάθε επενδυτής να μπορεί να παραλαμβάνει μία «καθαρή» επένδυση από χωροταξικές, περιβαλλοντικές, κ.λ.π. υποχρεώσεις προκειμένου να αποφεύγονται

καθυστερήσεις στην επίτευξη του αναπτυξιακού αποτελέσματος της επένδυσης. Η εν λόγω πρακτική έχει εφαρμοσθεί με επιτυχία στο εξωτερικό.

- ❖ Η έγκαιρη έναρξη των πολεοδομικών και χωροταξικών μεταρρυθμίσεων που προάγουν την αειφορία και έχουν ενσωματωθεί στο πλαίσιο υλοποίησης του ΕΛΛΑΔΑ 2.0. και η ολοκλήρωση του μεγάλου αναπτυξιακού έργου του Κτηματολογίου.
- ❖ Εκκίνηση δημόσιας διαβούλευσης για την ίδρυση ειδικών φορολογικών ζωνών (με max 10%) στην ΠΚΜ (αλλά και σε όλο το βορειοελλαδικό τόξο της χώρας) κατά τα πρότυπα της Γερμανίας με εξειδικευμένα τεχνοοικονομικά κριτήρια επιλογής επιχειρήσεων (πχ ποινές επί ζημιολόγων περιόδων και φορολόγηση επί του τζίρου κοκ) καθώς η παρούσα διεθνής συγκυρία (αναδιοργάνωση των logistics της παγκόσμιας αγοράς, υποβάθμιση της Τουρκικής Οικονομία, στρατηγική One Belt της Κίνας) αποτελεί εξαιρετική ευκαιρία ανάταξης κλάδων, παραδοσιακών και μη, όπως της υφαντουργίας, του μηχανολογικού/βιομηχανικού εξοπλισμού, της ναυπήγησης, της μεταποίησης τροφίμων, των φαρμάκων κοκ.
- ❖ Εξέταση δημιουργίας Χρηματιστηρίου Αγροτικών Προϊόντων & Εμπορευμάτων (Southeastern Commodity Exchange) με έδρα τη Θεσσαλονίκη κατόπιν συζήτησης με τους παραγωγικούς φορείς της Βορείου Ελλάδος.
- ❖ Επιτάχυνση των διαδικασιών λειτουργίας νέων ΒΙΠΕ (Καλοχώρι, Θέρμη, Ωραιόκαστρο) αλλά και εκτός Θεσσαλονίκης (π.χ. δημιουργία πάρκου με επιχειρήσεις πρωτογενούς μεταποίησης στην Πέλλα και Ημαθία) και γενναία χρηματοδότηση των απαιτούμενων κτηριακών και ψηφιακών υποδομών για τις υφιστάμενες ΒΙΠΕ Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Σερρών.

3. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

Παρά τα αισιόδοξα μηνύματα που εκπέμπονται από το ισχυρό επενδυτικό ενδιαφέρον που παρουσιάζεται στα προγράμματα της Γενικής Επιχειρηματικότητας και του Μηχανολογικού Εξοπλισμού με χρήση φοροαπαλλαγών εντούτοις οι διαδικασίες αξιολόγησης των έργων που έχουν υποβληθεί παρουσιάζουν τρομερές καθυστερήσεις ενώ και η χρήση των ελεγκτικών φορέων στην παρακολούθηση των επενδύσεων δεν έχει φέρει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

Εγείρεται προβληματισμός για την ικανότητα των αρμόδιων υπηρεσιών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των χρονοδιαγραμμάτων σε σχέση με τον αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται. Το φαινόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα αισθητό στη Βόρεια Ελλάδα.

Η ίδια εικόνα συνεχίζει να ισχύει και στις διαδικασίες παρακολούθησης και εκταμίευσης των πόρων για τους προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους 3299/2004 και 3908/2011

Επίσης παρουσιάζονται :

- ✓ Αδυναμία του ΠΣΚΕ υποστήριξης ελέγχων ολοκλήρωσης επενδύσεων προηγούμενων νόμων (ν3299/2004 και ν3908/2011) μέσω ορκωτών ελεγκτών.

- ✓ Σημαντικές χρονικές καθυστερήσεις κατά την παραλαβή εκθέσεων ορκωτών ελεγκτών από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Ουσιαστικά πρέπει να καταργηθεί ο έλεγχος της έκθεσης ορκωτών ελεγκτών από τις υπηρεσίες, διότι με αυτή την διαδικασία δεν συντομεύεται η διαδικασία ελέγχου αλλά αντιθέτως καθυστερεί περισσότερο.
- ✓ Αδυναμία υποβολής και υλοποίησης επένδυσης στις διατάξεις του Ν4399/2016, σε ενιαίο φάκελο που αναφέρεται σε δύο διαφορετικά οικοπέδα λόγω τεχνικής αδυναμίας του ΠΣΚΕ.
- ✓ Αδυναμία ή/και μεγάλη χρονική καθυστέρηση σε απαντήσεις ειδικών ερωτήσεων από την υπηρεσία του help desk.
- ✓ Μεγάλες καθυστερήσεις στην εξέταση αιτημάτων τροποποίησης. Επίσης σε αλλαγές του φυσικού αντικείμενου υπάρχει ασάφεια, καθώς ο αναπτυξιακός νόμος δεν καθορίζει επακριβώς εάν απαιτείται ή όχι τροποποίηση, αναφέροντας απλά ότι απαιτείται τροποποίηση όταν υπάρχουν «ουσιώδεις μεταβολές στο φυσικό ή στο οικονομικό αντικείμενο» φράση που επιδέχεται πολλαπλών υποκειμενικών ερμηνειών.
- ✓ Έλλειψη δημοσιευμένων στοιχείων σχετικά με την πορεία υλοποίησης των Αναπτυξιακών Νόμων σε επίπεδο εντάξεων, υλοποίησης, ολοκλήρωσης έργων και διάθεσης χρηματοδότησης. Απουσία δημοσιοποίησης της έκδοσης ετήσιας έκθεσης που υποχρεωτικά θα πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Ελλήνων σύμφωνα με το ισχύοντα Νόμο 432016/2016.
- ✓ Έλλειψη σύγχρονης και επαρκούς ιστοσελίδας για την ενημέρωση των επιχειρήσεων (πρέπει άμεσα να δημιουργηθεί) και δημοσίευσης στοιχείων για την ενημέρωση των φορέων και των πολιτών.

Οι ανωτέρω υστερήσεις είναι πολύ εμφανείς στη Βόρεια Ελλάδα όπου θα πρέπει να επανεξετασθεί η λειτουργία της αρμόδιας υπηρεσίας του ΥΠΕΣ ως παράρτημα της κεντρικής υπηρεσίας της ΓΓ Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων στο πλαίσιο ομογενοποίησης των σχετικών διαδικασιών.

Για την απεμπλοκή από τα ανωτέρω προβλήματα προτείνονται :

- ❖ Άμεση οργανωτική και επιχειρησιακή ανασυγκρότηση των αρμοδίων υπηρεσιών.
- ❖ Θεσμοθέτηση χρονοδιαγραμμάτων επί επιβολής κυρώσεων και εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδίου επιτάχυνσης των διαδικαστικών ελέγχων και της έκδοσης των αποφάσεων ολοκλήρωσης και εκταμίευσης των δόσεων ενίσχυσης, παλαιών εγκεκριμένων έργων στους αναπτυξιακούς νόμους Ν.3299/2004 και Ν.3908/2011 αλλά και των διαδικασιών αξιολόγησης, παρακολούθησης και ελέγχων στο πλαίσιο του 4399/2016.
- ❖ Δημιουργία πλατφόρμας-χρήση έξυπνων συστημάτων παρακολούθησης από τις επιχειρήσεις της πορείας της επένδυσής τους.
- ❖ Δημιουργία ιστοσελίδας με πλήρη και εμπειριστατωμένη πληροφόρηση για τις δραστηριότητες του Αναπτυξιακού Νόμου καθώς η παρούσα σελίδα δε συμβαδίζει με τις σύγχρονες ανάγκες ενημέρωσης των επιχειρήσεων. Επίσης θα πρέπει να βελτιωθεί η επικοινωνία επιχειρήσεων-υπηρεσιών π.χ. μέσω πλατφόρμας ερωτήσεων-απαντήσεων μέσω της ιστοσελίδας (δημοσίευση χρήσιμων απαντήσεων).

- ❖ Επέκταση των κλάδων ενίσχυσης σε τομείς της γαλάζιας οικονομίας και της τεχνολογίας.
- ❖ Δημιουργία ειδικού καθεστώτος για start up επιχειρήσεις ιδιαίτερα όταν βρίσκονται σε διαδικασίες ωρίμανσης (scale up) και πλήρους ανάπτυξης (grow up).
- ❖ Βελτίωση του περιεχομένου αξιολόγησης και ελέγχου των επενδύσεων, το οποίο θα είναι διαθέσιμο και στις επιχειρήσεις. Δημιουργία προτύπων υποδειγμάτων υποβολής αίτησης, υποβολής αιτήματος ελέγχου και δικαιολογητικών υποβολής κατ' αντιστοιχία με τα αντίστοιχα υποδείγματα που κατά καιρούς παράγονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων του ΕΠΑνΕΚ.
- ❖ Στο πλαίσιο τροποποίησης του Αναπτυξιακού Νόμου λόγω έκδοσης των νέων κανονισμών να δοθεί η δυνατότητα ενίσχυσης (όπως συνέβαινε στον Ν3908/2011) των δαπανών μισθοδοσίας υφιστάμενου επιστημονικού δυναμικού των επιχειρήσεων εφόσον η επένδυση καταλήγει στην δημιουργία νέου προϊόντος ή βελτίωση μεθόδου παραγωγής δεδομένου ότι στις επενδύσεις της νέας οικονομίας η κύρια δαπάνη είναι ο ανθρωποχρόνος εργασίας και όχι η κτήση παγίων στοιχείων ενεργητικού.

4 ΕΡΕΥΝΑ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

- ❖ Τροποποίηση της υπ' αριθ. 39937/5-4-2021 ΚΥΑ για τα φορολογικά κίνητρα των επενδυτικών αγγέλων (angels investors) στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων προτάσεων που έχει υποβάλλει το ΤΕΕ/ΤΚΜ στο Υπουργείο Ανάπτυξης και αφορούν ενδεικτικά στο ρόλο της ΑΑΔΕ και τη συμμετοχή των angels investors στις επιχειρήσεις.
- ❖ Οι αξιολογήσεις των ερευνητικών κέντρων θα πρέπει υποχρεωτικά να δημοσιεύονται στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του εκάστοτε Ερευνητικού κέντρου στο πλαίσιο της διαφάνειας και της γνώσης της επιχειρηματικής κοινότητας αλλά και των πολιτών.
- ❖ Έναρξη διαλόγου για τη θέσπιση πλαισίου λειτουργίας αξιολόγησης και πιστοποίησης ιδιωτικών ερευνητικών ιδρυμάτων το οποίο θα συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της έρευνας και του υγιούς ανταγωνισμού, κατ' αντιστοιχία με καλές διεθνείς πρακτικές, στην αξιοποίηση πόρων της ΕΕ για την έρευνα και καινοτομία, καθώς και την απασχόληση νέων επιστημόνων συμβάλλοντας στο brain gain και στη μείωση του brain drain αυτών (είναι σημαντικό π.χ. για την Θεσσαλονίκη και το Thess INTEC που θέλει να προσελκύσει επιχειρήσεις, ερευνητικούς φορείς και ανθρώπινο δυναμικό από το εξωτερικό).
- ❖ Σύνδεση του EQUITY FUND με το ELEVATE GREECE για τη χρηματοδοτική στήριξη των νεοφυών επιχειρήσεων.
- ❖ Συνεχής βελτίωση των υπηρεσιών της πλατφόρμας ELEVATE GREECE ως εθνικής πλατφόρμας της νεοφυούς επιχειρηματικότητας.
- ❖ Χρηματοδότηση ειδικού προγράμματος προβολής καινοτόμων προϊόντων/ερευνητικών αποτελεσμάτων στο εξωτερικό (συνέδρια, εκθέσεις, fora, κ.λ.π).

- ❖ Πλήρης ανανέωση ιστοσελίδας της ΓΓΕΤ για την πληρέστερη ενημέρωση. Μία ενιαία πύλη με θεματικά microsites. Υποχρεωτική παρουσίαση έργων/αποτελεσμάτων που υλοποιούνται.
- ❖ Αποσαφήνιση αρμοδιοτήτων ΓΓΕΤ με την αντίστοιχη διεύθυνση επιχειρηματικής καινοτομίας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας.
- ❖ Τα προγράμματα χρηματοδότησης της έρευνας να διακρίνονται σε αμιγώς ερευνητικά και εφαρμοσμένα.
- ❖ Ως προς τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τα κέντρα μεταφοράς τεχνολογίας εντός των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, καθώς και της δημιουργίας spin off εταιρειών θα πρέπει να διευκολύνεται η συνεργασία της βιομηχανίας και του επιχειρηματικού οικοσυστήματος της χώρας με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα. Επίσης, για τη δημιουργία των spin off εταιρειών εντός ή εκτός του χώρου του Πανεπιστημίου το θεσμικό πλαίσιο θα πρέπει να λαμβάνει μέριμνα για τα πνευματικά δικαιώματα και τα δικαιώματα εκμετάλλευσης, καθώς και την οικονομική αμοιβή του Πανεπιστημίου ως αποτέλεσμα της πώλησης των προϊόντων που έχουν δημιουργηθεί από την ερευνητική προσπάθεια εντός του Πανεπιστημίου από την spin off εταιρεία.
- ❖ Θέσπιση ειδικών κινήτρων (χρηματοδοτικών και μη μισθολογικού κόστους) για νέους ερευνητές, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις διεθνών διακρίσεων.
- ❖ Χρηματοδότηση έργων είτε μέσω προγραμμάτων του ΕΣΠΑ είτε μέσω του ΠΔΕ και του Ταμείου Ανάκαμψης, τα οποία που δεν λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ (Horizon) ενώ προκρίθηκαν στο τελικό στάδιο και δεν χρηματοδοτήθηκαν είτε λόγω έλλειψης πόρων είτε λόγω τελικής επιλογής. Η πρωτοβουλία αυτή εναρμονίζεται πλήρως με την κατεύθυνση της ΕΕ για συνέργειες μεταξύ Ερευνητικών Προγραμμάτων και Διαρθρωτικών Ταμείων. Επίσης μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για υποβολή περισσότερων και καλύτερων προτάσεων από Έλληνες ερευνητές και καινοτόμες επιχειρήσεις με αποτέλεσμα την αύξηση των κονδυλίων που εισρέουν στην Ελλάδα από τα προγράμματα έρευνας και καινοτομίας.

Η χρηματοδότηση μπορεί να γίνει σε 3 επίπεδα (κατά σειρά αυξανόμενου βαθμού δυσκολίας):

- ✓ Προτάσεις Mono-beneficiary (αμιγώς ελληνικές) που έχουν λάβει το Seal of Excellence.
- ✓ Προτάσεις Mono-beneficiary (αμιγώς ελληνικές) που δεν υπάγονται στο θεσμό του Seal of Excellence. Παράδειγμα: ERC Grants που λαμβάνουν πολύ υψηλή βαθμολογία
- ✓ Προτάσεις multi-beneficiary όπου η Ελλάδα θα μπορούσε να δηλώσει ότι χρηματοδοτεί την ελληνική συμμετοχή υπό την προϋπόθεση ότι οι λοιποί εταίροι θα εξασφαλίσουν τη χρηματοδότηση της δικής τους συμμετοχής. Σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις στρατηγικής συμμαχίας για τη χώρα θα μπορούσε να αναλάβει ακόμη και εξ ολοκλήρου τη χρηματοδότηση του έργου.

- ❖ Δημιουργία καναλιού (IN ELAVATE CHANNEL) όπου θα παρουσιάζονται πολικές, προγράμματα, συνεντεύξεις, εκδηλώσεις, business stories, νεοφυούς επιχειρηματικότητας από την Ελλάδα και των εξωτερικό.

5.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΣΠΑ, ΠΔΕ, ΕΛΛΑΔΑ 2.0,...).

Οι πόροι της ΕΕ μέσω των νυν και επόμενο ΕΣΠΑ 2021-2027, Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Προγράμματα ΕΕ που χρηματοδοτούνται απευθείας από την ΕΕ κ.λ.π. χρηματοδοτικά εργαλεία αποτελούν μία τεράστια πρόκληση για τη χώρα μας για την επόμενη δεκαετία.

Αδιαμφισβήτητα κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για την αξιοποίησή τους θα αποτελέσουν μία σειρά παραγόντων όπως :

- ✓ Η δυνατότητα και διαχειριστική ικανότητα της δημόσιας διοίκησης να τρέξει στην ίδια χρονική περίοδο τα τρία σημαντικά projects «Ταμείο Ανάκαμψης», «ΕΣΠΑ 2014-2020» και «ΕΣΠΑ 2021-2020» και να ανταποκριθεί με επάρκεια στις απαιτήσεις και τα σφιχτά χρονοδιαγράμματα που επιβάλλουν οι νέοι κανονισμοί, ιδιαίτερα για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
- ✓ Ο βαθμός επιτυχούς εμπλοκής του ιδιωτικού τομέα
- ✓ Η ευελιξία των Τραπεζών στη χρηματοδότηση των επενδύσεων
- ✓ Η ύπαρξη αποτελεσματικού, διαφανούς και μη γραφειοκρατικού συστήματος διαχείρισης των πόρων.
- ✓ Η θεσμοθέτηση του αναγκαίου θεσμικού πλαισίου μεταρρυθμίσεων για τη διοχέτευση των πόρων.

Παρά την εντυπωσιακή αύξηση του βαθμού απορρόφησης των κονδυλίων σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια και την ανάδειξη στη δεύτερη θέση της χώρας μας σε επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντούτοις εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές εστίες γραφειοκρατίας και αρρυθμιών που δημιουργούν καθυστερήσεις και αποκλίσεις από τους στρατηγικούς στόχους που πρέπει να επιτευχθούν.

Οι προτάσεις του ΤΕΕ/TKM για την επίτευξη της μέγιστης και αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων των ανωτέρω χρηματοδοτικών εργαλείων από τη χώρα μας με έντονο το περιβαλλοντικό και κοινωνικό τους αποτύπωμα συνίσταται στα κάτωθι :

- ❖ Στενότερη συνεργασία και μεγαλύτερη αξιοποίηση δομών και εργαλείων του ιδιωτικού τομέα (π.χ. Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης) ιδιαίτερα στα προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας. Στην κατεύθυνση αυτή χρήζουν πλήρους αναμόρφωσης τα ΠΔ 4/92 και ΠΔ 98/96 με τη δυνατότητα μετατροπής των Ενδιάμεσων Φορέων σε global grant φορείς διαχείρισης προγραμμάτων μέσω αύξησης του βαθμού συμμετοχής τους στο σχεδιασμό και στην επιχειρησιακή υλοποίηση των προγραμμάτων με ανάληψη συνολικής ευθύνης τους.
- ❖ Το διοικητικό σχήμα οργάνωσης των εμπλεκόμενων υπηρεσιών θα πρέπει να απλουστευθεί και να ομογενοποιηθεί σε σχέση με το υπάρχον σύστημα διοίκησης και διαχείρισης, καθώς παρατηρείται το φαινόμενο εντός του ίδιου του Υπουργείου Ανάπτυξης οι εν λόγω υπηρεσίες να υπάγονται σε διαφορετικούς επιβλέποντες προϊστάμενους με αποτέλεσμα να δημιουργούνται τριβές, καθυστερήσεις και άσκοπη γραφειοκρατία εις βάρος των χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης και απορρόφησης των πόρων (π.χ. η ΕΥΔ/ΕΠΑνΕΚ υπάγεται στον Ε.Γ. Διαχείρισης ΕΣΠΑ, η ΜΟΔ Α.Ε. στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η ΕΥΚΕ στον Υφυπουργό Ανάπτυξης αρμόδιο για το ΕΣΠΑ, κ.λ.π.).

- ❖ Τουλάχιστον το 30%-35% των πόρων κάθε Περιφέρειας να κατευθυνθεί σε δράσεις επιχειρηματικότητας οι οποίες να συμπληρώνουν και όχι να «αντιγράφουν» τις δράσεις εθνικής εμβέλειας μέσω του ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 ενσωματώνοντας τα ιδιαίτερα επιχειρηματικά χαρακτηριστικά κάθε Περιφέρειας στο περιεχόμενό τους.
- ❖ Στον τομέα των επενδύσεων πρέπει με απολύτως αναπτυξιακά και στρατηγικά κριτήρια να απαντηθούν κρίσιμα ερωτήματα που διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και την προσαρμογή των επιχειρήσεων στα νέα δεδομένα και αφορούν π.χ. στο είδος των επενδύσεων, στους κλάδους προτεραιότητας και στο μέγεθος των επιχειρήσεων.

Χρήματα για κλάδους χωρίς μέλλον, ενισχύσεις με αποκλειστικό γνώμονα την εξυπηρέτηση πιέσεων και επικοινωνιακών στόχων, θα πρέπει επιτέλους να εκλείψουν. Παράλληλα, να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο και σαφώς πιο βελτιωμένο από το ήδη υπάρχον σύστημα παρακολούθησης στόχων και διατήρησης των επενδύσεων μετά την ολοκλήρωσή τους.

Για το λόγο αυτό στο νέο Τομεακό Πρόγραμμα ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 θα πρέπει να υπάρξει ενδεδειγμένη διαβούλευση με τους φορείς των επιχειρήσεων προκειμένου να καθοριστεί ένα σαφές, ολοκληρωμένο και στοχευμένο πλαίσιο ενισχύσεων της επιχειρηματικότητας που να απαντά με σαφήνεια στα παραπάνω ερωτήματα και ανταποκρίνεται στις σύγχρονες προκλήσεις.

Πέραν του σχεδιασμού θα πρέπει να υπάρξει αποτελεσματική οργάνωση και στον τομέα του προγραμματισμού. Αλληλεπικαλύψεις προγραμμάτων, πληθώρα προκηρύξεων ίδιας ή και διαφορετικής στόχευσης την ίδια χρονική περίοδο, τρόπος επιλογής κανονισμού διαχείρισης μίας δράσης (π.χ. De minimis ή απαλλακτικού κανονισμού) απαιτούν ενδεδειγμένη μελέτη και υιοθέτηση αποτελεσματικών ενεργειών που θα τηρούνται απαρέγκλιτα προς όφελος των επιχειρήσεων και της εικόνας των προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού προτείνεται η ετήσια ανακοίνωση των προγραμμάτων που θα προκηρυσσονται στη διάρκεια ενός έτους.

Επίσης να εξετασθεί η δυνατότητα θέσπισης ανοικτών ημερομηνιών μέχρι εξάντλησης του προϋπολογισμού και η αναγκαιότητα χρήσης προκηρύξεων FiFO κατόπιν ενδεδειχούς αξιολόγησής τους.

- ❖ Επαρκής δημοσιότητα και πληροφόρηση που ενισχύει τη διαφανή ενημέρωση των Δικαιούχων και των πολιτών της χώρας. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνονται :
 - ✓ Δημιουργία ενιαίου κόμβου για το σύνολο του ΕΣΠΑ 2021-2020 με χωριστά Microsites για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και με θεματικά πεδία για κάθε πρόγραμμα επιχειρηματικότητας. Η ιστοσελίδα θα πρέπει να είναι φιλική στο χρήστη, προσβάσιμη στα ΑμεΑ και να εμπλουτίζεται με εικόνες. Παράλληλα, να δημιουργηθεί για κάθε πρόγραμμα πεδίο με καλές πρακτικές. Η υφιστάμενη σελίδα του ΕΣΠΑ δε χαρακτηρίζεται από τη φιλικότητα και την πληρότητα για τις ανάγκες του χρήστη όπως και πολλές ιστοσελίδες των υφιστάμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Τομεακών και Περιφερειακών).
 - ✓ Σε όλα τα προγράμματα ενίσχυσης επιχειρηματικότητας ανεξαρτήτου μορφής ενίσχυσης (επιχορήγηση, seed capital, εγγυήσεις, κ.λ.π.) θα πρέπει πριν την

κάθε προκήρυξη να εκπονείται σχέδιο επικοινωνίας και προβολής που να τηρείται από τους φορείς υλοποίησης. Επίσης να είναι εξ' αρχής έτοιμο το επικοινωνιακό υλικό. Παράλληλα, με κάθε προκήρυξη υποχρεωτικά θα αναρτάται κατάλογος ερωτήσεων-απαντήσεων που θα εμπλουτίζεται τακτικά.

- ✓ Οι Φορείς Διαχείρισης (Ενδιάμεσοι Φορείς) υποχρεωτικά θα πρέπει να διαθέτουν συγκεκριμένο ποσοστό ανάλογα με τον προϋπολογισμό του προγράμματος που διαχειρίζονται σε δράσεις δημοσιότητας και πληροφόρησης. Η έκδοση ηλεκτρονικού banner, η ανακοίνωση για ύπαρξη help-desk, η έκδοση ερωτήσεων –απαντήσεων θα πρέπει να είναι υποχρεωτικές δράσεις.
 - ✓ Σε κάθε Φορέα Διαχείρισης πέρα των Διαχειριστικών Αρχών θα υπάρχει αυτοτελής μονάδα Δημοσιότητας-Πληροφόρησης υπεύθυνος αποκλειστικής εργασιακής απασχόλησης σε θέματα δημοσιότητας και πληροφόρησης και όχι όπως γίνεται μέχρι σήμερα ειδικά στους Ενδιάμεσους Φορείς όπου τα άτομα που έχουν ορισθεί απασχολούνται και με άλλες δραστηριότητες (π.χ. παρακολούθηση έργων).
 - ✓ Σε περίπτωση εμπλοκής Τραπεζικών Ιδρυμάτων στη διαχείριση και παρακολούθηση έργων Δικαιούχων θα πρέπει σε κάθε υποκατάστημα να ορίζεται υπεύθυνος χρηματοοικονομικών εργαλείων και να υπάρχει στην ιστοσελίδα του κάθε Τραπεζικού Ιδρύματος πίνακας με τους υπευθύνους πληροφόρησης ανά Περιφερειακή Ενότητα και Κατάσταση με τα απαιτούμενα στοιχεία επικοινωνίας.
- ❖ Δημιουργία σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων παρακολούθησης με τη δυνατότητα άμεσης εξαγωγής στατικών στοιχείων.

Καθώς ζούμε στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού και της αναγκαίας ύπαρξης ψηφιακών δεξιοτήτων που αποτελούν κρίσιμους τομείς για την επιτυχή εφαρμογή του πυλώνα της Ε.Ε. για μια εξυπνότερη Ευρώπη, μέσω της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης, του οικονομικού μετασχηματισμού και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 επιβάλλεται η υιοθέτηση σύγχρονων, ασφαλών, φιλικών στο χρήστη μηχανογραφικών εργαλείων και πληροφοριακών συστημάτων με την αναγκαία οργανωτική και λειτουργική δομή.

Ειδικά στο θέμα των επενδύσεων κρίσιμες πτυχές του ανωτέρου στόχου αποτελούν:

- Η πλήρης επιχειρησιακή, οργανωτική και λειτουργική αναμόρφωση του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) το οποίο να είναι διαθέσιμο στους επενδυτές προκειμένου να γνωρίζουν τις ενισχύσεις που έχουν ήδη λάβει, κάτι που δε γίνεται σήμερα με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα σε αυτούς. Ο σχετικός διαγωνισμός θα πρέπει να ολοκληρωθεί άμεσα προκειμένου να μην υπάρχει κενό στη διαχείριση των έργων κρατικών ενισχύσεων του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 αλλά και διαλειτουργικότητα με Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης του ΕΛΛΑΔΑ 2.0..
- Η διαλειτουργικότητα των συστημάτων με έμφαση στα ανοικτά δεδομένα για τους χρήστες (ΟΠΣ, ΠΣΚΕ, ΠΣΣΚΕ, ΕΡΓΑΝΗ, ΕΦΚΑ, ΑΑΔΕ, κ.λ.π.) για την υποβολή, αξιολόγηση και παρακολούθηση των επενδυτικών σχεδίων των Δικαιούχων. Με τον τρόπο αυτό εκτιμάται ότι θα περιοριστεί σημαντικά ο χρόνος αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων καθώς τα στοιχεία θα μεταφέρονται έτοιμα και θα εξάγονται

on time-line με αποτέλεσμα τη διευκόλυνση και την μεγαλύτερη αξιοπιστία της αξιολόγησης.

Η εν λόγω πρακτική θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί στα προγράμματα τύπου μη επιστρεπτέας επιχορήγησης λόγω COVID-19 που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ΠΕΠ από τις Περιφέρειες της χώρας αλλά και των πρόσφατων προγραμμάτων του ΕΠΑνΕΚ επιδότησης κεφαλαίου κίνησης για την εστίαση και τον τουρισμό όπου η διασύνδεση θα είχε αποτέλεσμα η αξιολόγηση να γίνεται αυτόματα και τα αποτελέσματα να εκδοθούν τάχιστα.

Γενικότερα μέσω της διασύνδεσης όλων των ανωτέρω λειτουργικών συστημάτων η αξιολόγηση για προγράμματα που αξιολογούνται βάσει οικονομικών στοιχείων (μέγεθος, κύκλο εργασιών, κέρδη, απασχόληση σε ΕΜΕ) θα πρέπει να γίνεται αυτόματα διευκολύνοντας και τον χρήση που θα έχει τη δυνατότητα να βλέπει τη βαθμολογία του εκ των προτέρων.

- Εμπλουτισμός του ανθρώπινου δυναμικού της ΜΟΔ Α.Ε. Προκήρυξη για την κάλυψη αναγκών ειδικά σε προγραμματιστές και διαχειριστές πληροφοριών όπου μέχρι σήμερα υπάρχει τρομερή έλλειψη για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων με αποτέλεσμα τη δημιουργία σημαντικών καθυστερήσεων στην έγκαιρη υλοποίηση των απαιτούμενων πεδίων και ενεργειών με επιπτώσεις στη διαφάνεια και ασφάλεια του ΠΣΚΕ.
- ❖ Ανάπτυξη διαδραστικών εργαλείων υποστήριξης δικαιούχων και φορέων π.χ. σε θέματα διαβούλευσης, ερωτήσεων-απαντήσεων επί περιεχομένου των προσκλήσεων και δημοσιότητας-πληροφόρησης.

Ειδικά για το ζήτημα του νέου ΠΣΚΕ το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει αποστείλει εμπειριστατωμένη μελέτη με όλες τις πτυχές του ζητήματος και συγκεκριμένες προτάσεις προϊόν έμπειρων χρηστών μελών του με τεράστια εμπειρία στην συμβουλευτική και στη διαχείριση κρατικών ενισχύσεων.

- ❖ Η διαβούλευση για τη διαμόρφωση ενός προγράμματος να είναι ουσιαστική και όχι κατ' επίφαση και εικονική όπως γίνεται σήμερα σε αρκετές περιπτώσεις συγγραφής των προσκλήσεων των δράσεων του ΕΠΑνΕΚ, με αποτέλεσμα πέρα της έλλειψης σαφούς στρατηγικής στόχευσης και μέτρησης των αποτελεσμάτων, τις εκ των υστέρων συχνές τροποποιήσεις του περιεχομένου τους με αποτέλεσμα την ανατροπή του προγραμματισμού των επιχειρήσεων.
- ❖ Τα τελευταία χρόνια η ΕΕ προκρίνει τη λογική της δανειοδότησης με διάφορες μορφές έναντι των επιχορηγήσεων. Δεδομένου ότι στην Ελλάδα πολλές φορές έχει «δαιμονοποιηθεί» αλλά και καταστρατηγηθεί η έννοια της επιχορήγησης κρίνεται σκόπιμο να υπάρξει αναλυτική και διεξοδική μελέτη για το συνδυασμό του είδους των ενισχύσεων που θα στηρίξουν τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και τη νεοφυή επιχειρηματικότητα. Πχ. Ένα πρόγραμμα με παροχή άτοκων δανείων ή εγγυήσεων δανείων και επιδότησης τόκων για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν την αγορά εξοπλισμού/λογισμικού για πολύ μικρές επιχειρήσεις καθώς και soft ενέργειες ή τα start ups θα μπορούσε να ήταν ένα πιλοτικό πρόγραμμα δράσης (αντίστοιχα προγράμματα υλοποιούνται στο εξωτερικό). Σε κάθε περίπτωση φρονούμε ότι θα πρέπει να θεσπιστούν και όρια ως προς το ίδιο είδος της ενίσχυσης (κεφάλαιο κίνησης, δάνειο, επιχορήγηση, κ.λ.π.) που θα λαμβάνει. Όπως και σε κάθε προκήρυξη να υπάρχει διακριτή

κατανομή της διαθέσιμης δημόσια δαπάνης ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης με ευελιξία μεταφοράς πόρων από κατηγορία σε κατηγορία μεγέθους.

- ❖ Για τα προγράμματα ενίσχυσης των start ups αυτά προτείνεται να γίνονται μέσω των κονδυλίων για την έρευνα –τεχνολογία και όχι των κονδυλίων για τη βιομηχανία.

Η υλοποίηση προγραμμάτων μεγάλου προϋπολογισμού (άνω των 200.000,00€) από αυτά χωρίς ουσιαστικά κριτήρια αξιολόγησης και υποχρεώσεων μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης που θα διασφαλίζουν την ανάπτυξη και την πώληση του προϊόντος/υπηρεσίας θα πρέπει να επανεξετασθεί δεδομένου ότι πέρα από το μεγάλο ποσοστό θνησιμότητας μετά από την πάροδο λίγων ετών οι εν λόγω επιχειρήσεις μπορούν να βρουν πρόσβαση χρηματοδότησης από εναλλακτικές πηγές (crowdfunding, VC, αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, έκδοση προνομιούχων μετοχών, μικροπιστώσεις, κλπ).

Πολλές φορές η επιδότηση τέτοιων επιχειρήσεων με κονδύλια του ΕΣΠΑ, επιτελεί τους ακριβώς αντίθετους στόχους από αυτούς των διαθρωτικών ταμείων της Ε.Ε. (πχ ΕΤΠΑ) διότι τελικώς αμβλύνουν αντί να μειώνουν τις ανισότητες στις αγορές.

Στην κατεύθυνση αυτή προτείνεται η χρηματοδότηση ενός Greek matchmaking portal μεταξύ των VC (venture capital) και των Startups καθώς παγκοσμίως οι venture capitalists αποτελούν τους κατεχοχόν αντικειμενικούς/αυστηρούς κριτές των business plan των startupper & των spinoffs αφού επενδύουν τα χρήματά τους με παράλληλη παροχή τεχνογνωσίας ενώ πολλά εκ των VC έχουν χρηματοδοτηθεί με ευνοϊκούς όρους από ταμεία της ΕΕ. Επίσης το επιθυμητό blending της έρευνας με την πραγματική οικονομία πρέπει να γίνεται αποκλειστικά μέσω των incubators & των venture capitals. Η εν λόγω πρόταση μπορεί να βρει εφαρμογή για τις επιχειρήσεις του μητρώου του ELEVATE GREECE.

- ❖ Έκδοση εγχειριδίου/δημιουργία ειδικής σελίδας με τα χρηματοδοτικά εργαλεία εκτός επιχορηγήσεων με τον τρόπο και τις διαδικασίες αξιοποίησής τους,
- ❖ Θέσπιση και αυστηρή τήρηση με επιβολή ποινών των χρονοδιαγραμμάτων έκδοσης αποφάσεων, αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων, ελέγχου, παραλαβής έργων ανάλογα με τον όγκο των αιτήσεων και των έργων που εγκρίνονται για χρηματοδότηση.
- ❖ Υποχρεωτική ύπαρξη αντικειμενικών κριτηρίων αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων που να αφορούν στο επενδυτικό σχέδιο που υλοποιείται (ωριμότητα, εφικτότητα πωλήσεων, κ.λ.π.) και όχι να αξιολογούνται μόνο ιστορικά στοιχεία της επιχείρησης (απασχόληση, οικονομικά στοιχεία, κ.λ.π.). Επιδιώκουμε επενδύσεις όχι συνεχώς από τις ίδιες επιχειρήσεις αλλά και επενδύσεις βιώσιμες που υπηρετούν συγκεκριμένους στόχους όχι μόνο της επιχείρησης αλλά και τη γενικότερη στρατηγική της οικονομίας της χώρας.
- ❖ Να εξετασθεί σοβαρά σε προγράμματα ενίσχυσης νεοφυούς και νέας επιχειρηματικότητας καθώς και ίδρυσης νεοφυών και νέων επιχειρήσεων η δυνατότητα δια ζώσης παρουσίασης των επενδυτικών σχεδίων στην Επιτροπή Αξιολόγησης προκειμένου να υπάρχει πληρέστερη γνώση των στόχων και της επάρκειας του επενδυτικού σχεδίου που θα αξιολογηθεί και θα κριθεί για

χρηματοδότηση (Στη Δράση «Νέα Καινοτομική Επιχειρηματικότητα» στο ΕΣΠΑ 2007-2013 η εν λόγω πρακτική είχε πολύ καλά αποτελέσματα). Επιπρόσθετα να υπάρχει συνδυασμός υλοποίησης του έργου με την υποχρεωτική συμμετοχή σε σεμινάρια οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων των Δικαιούχων νέων επιχειρηματιών.

- ❖ Να επανεξετασθεί στο πλαίσιο των νέων κανονισμών η έννοια και η χρηματοδότηση των προβληματικών επιχειρήσεων καθώς σε μία πιο ευνοϊκή κατεύθυνση ανάλογη με την διευκόλυνση που παρέχουν τα προγράμματα ενισχύσεων βάσει του προσωρινού καθεστώτος της ΕΕ λόγω COVID-19.

Στην Ελλάδα υφίσταται στο πλαίσιο του νυν ΕΣΠΑ (εκτός των προγραμμάτων επιχορήγηση για κεφάλαιο κίνησης λόγω COVID-19) οριζόντιος αποκλεισμός των προβληματικών επιχειρήσεων χωρίς προϋποθέσεις και με απουσία ειδικών προγραμμάτων για τη δυνατότητα χρηματοδότησης των «προβληματικών» επιχειρήσεων προκειμένου αυτές να μπορούν να γίνουν και πάλι λειτουργικές και ανταγωνιστικές εν αντιθέσει με ότι συμβαίνει σε άλλες χώρες της Ε.Ε..

- ❖ Να αρθεί η ισχύουσα απαγόρευση στα προγράμματα του ΕΠΑνΕΚ (εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων) της ενίσχυσης εταιρειών που συμμετέχουν σε δίκτυα franchising, καθώς αυτό αντίκειται στους κανονισμούς της ΕΕ εφόσον δεν υπάρχει ζήτημα δεσπόζουσας θέσης της επιχείρησης στην αγορά που δραστηριοποιείται. Η λογική που επικρατεί ότι ο έλεγχος είναι πολύπλοκος και έχει αρκετά νομικά ζητήματα προς εξέταση θεωρούμε ότι δεν αποτελεί λόγο οριζόντιας απόρριψης των επιχειρήσεων franchising στα προγράμματα του ΕΣΠΑ και ειδικά του ΕΠΑνΕΚ. Υπενθυμίζουμε ότι, από το 2016 η προηγούμενη κυβέρνηση είχε εξαγγείλει το σχεδιασμό ενός ειδικού προγράμματος το οποίο τελικώς έμεινε στα χαρτιά.
- ❖ Το περιεχόμενο των Αναλυτικών Προσκλήσεων να χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη φιλικότητα προς το χρήστη Δυνητικό Δικαιούχο. Η ύπαρξη χωριστού κεφαλαίου με παραρτήματα για όλα τα βασικά σημεία (πχ. Κριτήρια αξιολόγησης, ορισμοί ΜΜΕ, κ.λ.π.) που ήδη χρησιμοποιείται στις προσκλήσεις του νυν ΕΣΠΑ 2014-2020 είναι απολύτως ορθή.

Επιπρόσθετα προτείνονται :

- ✓ η παράθεση ενός time table με τις κρίσιμες ημερομηνίες υποβολής της αίτησης και υλοποίησης του έργου του.
- ✓ η λογιστική απεικόνιση της επιχορήγησης να υπάρχει ως παράρτημα σε κάθε πρόσκληση καθώς αποτελεί συχνό ερώτημα των λογιστικών των Δικαιούχων.
- ✓ η θέσπιση δεσμευτικών χρονοδιαγραμμάτων για τον Δικαιούχο στη διάρκεια υλοποίησης του έργου του την κρίνουμε απόλυτα σωστή αρκεί να είναι προϊόν ορθής μελέτης και γνώσης του ευρύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Μόνο σε περιπτώσεις ανώτερης βίας και ειδικών επιχειρηματικών και μη συνθηκών (π.χ. πανδημία) να υπάρχουν σχετικές τροποποιήσεις. Η μέχρι σήμερα πρακτική συνεχών παρατάσεων των υποχρεώσεων για όλους δημιουργεί σε αρκετές συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού δεδομένου ότι επιχειρήσεις που δεν τηρούν τα σχετικά χρονοδιαγράμματα ή δεν έχουν υλοποιήσει έργο επωφελούνται το ίδιο με τις επιχειρήσεις που τα τηρούν και έχουν υποβάλλει αιτήματα επαλήθευσης εντός των χρονικών ορίων που θέτει η εκάστοτε Πρόσκληση. Με τον τρόπο

αυτό δεν θα υπάρχει πληθώρα έργων που δεσμεύουν κονδύλια τα οποία μπορούν να κατευθυνθούν σε άλλα προγράμματα και τομείς.

✓ ή ύπαρξη ομογενοποιημένων προτύπων ως προς τα κοινά κεφάλαια των Αναλυτικών Προσκήσεων.

- ❖ Τα μητρώα αξιολογητών θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν και να τύχουν ενδελεχής αξιολόγησης της ποιότητάς τους. Η επιλογή των αξιολογητών θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την επιστημονική τους επάρκεια και την πρόσφατη εμπειρία τους στο αντικείμενο του προγράμματος που καλούνται να αξιολογήσουν. Φαινόμενα ένταξης στο μητρώο αξιολογητών που έχουν συνταξιοδοτηθεί, που είναι ανενεργοί τουλάχιστον δύο χρόνια πριν την προκήρυξη μία δράσης θα πρέπει να εκλείψουν. Όπως και φαινόμενα να «βαφτίζονται» αξιολογητές τεχνικών έργων υποδομής και δαπανών ειδικότητας που δεν έχουν σχέση με το επάγγελμα του μηχανικού με μόνο κριτήριο την εμπειρική τους γνώση σε θέματα διαχείρισης έργων. Επιπρόσθετα θα πρέπει να θεσμοθετηθεί εντός του νόμου για τη διαχείριση του νέου ΕΣΠΑ η ποιοτική και ποσοτική αξιολόγηση των αξιολογητών κρατικών ενισχύσεων με επιβολή συγκεκριμένων ποινών στις περιπτώσεις κακών αξιολογήσεων.

Γενικότερα η βελτίωση των διαδικασιών αξιολόγησης, παρακολούθησης και ελέγχου των επενδύσεων απαιτεί την αναβάθμιση του ρόλου των μηχανικών στα θέματα αρμοδιότητάς τους για την αποφυγή στρεβλώσεων ως προς την ποιότητα των αποτελεσμάτων των σχετικών διαδικασιών.

- ❖ Να υπάρξει τμηματοποίηση για τον αριθμό των αξιολογητών που θα απαιτούνται για την αξιολόγηση ενός επενδυτικού σχεδίου σε σχέση με τον προϋπολογισμό και τα κριτήρια αξιολόγησης (π.χ. μόνο οικονομικά, συνδυασμός οικονομικών, απασχόλησης, καινοτομίας, δεικτών, ποιοτικά στοιχεία, κ.λ.π.) Σε μεγάλα επενδυτικά σχέδια καθώς και σε ειδικά προγράμματα καινοτομίας, τεχνολογίας προκρίνεται η χρήση δύο αξιολογητών.
- ❖ Η υποχρεωτική ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και η ανάρτηση των δικαιολογητικών μαζί με την αίτηση χρηματοδότησης που ισχύει σήμερα στα προγράμματα του ΕΠΑνΕΚ αποτελεί πολύ θετική πρακτική και θα πρέπει να υιοθετηθεί στο σύνολο του 2021-2020. Και μάλιστα να επεκταθεί ει δυνατό και στις διαδικασίες υποβολής αιτημάτων ελέγχου και εκταμίευσης. Ωστόσο η ηλεκτρονική αίτηση θα πρέπει να εμπλουτιστεί με πεδία τα οποία μπορούν να αντικαταστήσουν δικαιολογητικά (π.χ. Υπεύθυνες Δηλώσεις με μεγάλο αριθμό όρων που καλείται να αποδεχθεί ο δικαιούχος) που απαιτούνται να υποβληθούν.
- ❖ Αναβάθμιση της ιστοσελίδας SOREFSIS.GR, ώστε να εμφανίζονται οι επιδοτήσεις που χορηγούνται στις επιχειρήσεις από όλα τα προγράμματα και να μην περιορίζεται μόνο στα προγράμματα De minimis. Παράλληλα θα πρέπει το πληροφοριακό σύστημα να επεκταθεί και στις συνδεδεμένες/συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μέσω αξιοποίησης της διασύνδεσης με το TAXIS και το ΠΣΚΕ (έντυπο Ε3, καταχώρηση μετόχων επιχείρησης, κ.λ.π.) Επίσης θα πρέπει να θεσπιστούν αυστηρά χρονοδιαγράμματα καταχώρησης των απαιτούμενων στοιχείων.
- ❖ Κατάργηση του όρου απαγόρευσης χρηματοδότησης της πρόσληψης ως μισθωτών συγγενών ως β' βαθμού σε επιχειρήσεις, ιδιαίτερα οικογενειακές.

- ❖ Κατάργηση του αναχρονιστικού, αντιαναπτυξιακού και μη σύννομου όρου απαγόρευσης των Μηχανικών να υπογράφουν τις τεχνοοικονομικές μελέτες των επιχειρήσεων μεταποίησης στον πρωτογενή τομέα στις δράσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020. Η εν λόγω διάταξη έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τα κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα των Ελλήνων Διπλωματούχων Μηχανικών και την κοινή λογική.
- ❖ Θέσπιση αξιολόγησης προγράμματος και των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους Δικαιούχους/Ωφελούμενους στο τέλος κάθε Δράσης. Το ερωτηματολόγιο θα το απαντά ο Δικαιούχος μετά τη λήψη της αποπληρωμής του..
- ❖ Σε σχέση με τα διαμόρφωση των νέων προγραμμάτων προτείνονται τα προγράμματα να χωρισθούν σε κατηγορίες (π.χ. προγράμματα γενικού περιεχομένου, ειδικά προγράμματα όπως π.χ. το ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΜΕ ΕΞΩ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ , κ.λ.π.) κατόπιν διαβούλευσης και ορθού σχεδιασμού. Η προδημοσίευσή τους για την λήψη σχολίων και οριστικοποίησης ενός πλήρους περιεχομένου που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των επιχειρήσεων και όχι να υπηρετεί την γραφειοκρατία της διαχείρισής τους κρίνεται αναγκαία.

Ενδεικτικά σε σχέση με την προτεινόμενη θεματολογία προτείνεται :

- Να συνεχισθούν με διαφορετικές διαδικασίες υποβολής αξιολόγησης και παρακολούθησης σύμφωνα με τις ανωτέρω προτάσεις οι δράσεις ενίσχυσης με κεφάλαιο κίνησης με την μορφή της μη επιστρεπτέας προκαταβολής για συγκεκριμένους κλάδους που υπέστησαν ζημιά κατόπιν ενδελεχούς μελέτης.
 - Να υπάρχει νέο πρόγραμμα διεθνοποίησης των επιχειρήσεων μέσω συμμετοχής σε εκθέσεις, κ.λ.π. ενέργειες. Μάλιστα είναι χρήσιμο να εξετασθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης business plans από φορείς (π.χ. ΣΕΒ, ΣΕΒΕ, Επιμελητήρια, ΣΒΕ, κ.λ.π.) με αντικείμενο την εξωστρέφεια των μελών τους μέσω συγκεκριμένων δράσεων που θα περιλαμβάνουν και την κατάρτισή τους.
 - Προγράμματα εξαγορών/συγχωνεύσεων/διαδοχής/μεγέθυνσης επιχειρήσεων ιδιαίτερα των ατομικών με γενναίο ποσοστό επιχορήγησης (60-70%).
 - Πρόγραμμα εγκατάστασης σε Τεχνολογικά Πάρκα/ΒΕΠΕ/ΒΙΠΕ με γενναίο ποσοστό επιχορήγησης (60-70%).
- ❖ Πλήρης αναδιαμόρφωση του πλαισίου κατάρτισης των εργαζομένων μέσω του ΕΚΤ της ΕΕ. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνεται στα προγράμματα κατάρτισης ανέργων ή προσωπικού επιχειρήσεων που αναμένεται να προκηρυχθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (άξονες 2.2 και 3.2) σε νέα αντικείμενα (πχ ψηφιακός μετασχηματισμός, κυκλική οικονομία) μέσω πιστοποιημένων δομών, θεωρούμε θα πρέπει να δοθεί ισχυρό ποσοστό του προϋπολογισμού του προγράμματος μέσω της αμοιβής της δομής κατάρτισης για την συμμετοχή του καταρτιζόμενου σε εξετάσεις για απόκτηση του σχετικού πιστοποιητικού γνώσεων μετά την υλοποίηση της κατάρτισης-εκπαίδευσης.
 - ❖ Χρηματοδότηση ειδικού προγράμματος κατάρτισης για μηχανικούς σε θέματα νέων τεχνολογιών και καινοτομίας προκειμένου να ανταποκριθούν στις νέες ανάγκες κατασκευής και διαχείρισης των υποδομών αλλά και σε νέους τομείς

απασχόλησης (π.χ. γαλάζια οικονομία, πράσινη οικονομία, κυκλική οικονομία, Industry 4.0, ρομποτική).

- ❖ Ανάδειξη του ΤΕΕ/ΤΚΜ σε φορέα πλήρους επιχειρησιακής υλοποίησης του «ΕΞΟΙΚΟΝΩ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ» στο πρότυπα των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης ή/και Δικαιούχων.

6.ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- ❖ Άμεση εκπόνηση μελετών κατασκευής των απαραίτητων υποδομών των δικτύων (φυσικό αέριο, ύδρευση, οπτικές ίνες, κ.λ.π.) καθώς και των υποδομών προσβασιμότητας (στάση ΟΑΣΘ, δρόμοι, επέκταση μετρό, σύνδεση με αεροδρόμιο, κ.λ.π.) στο Thees Intec.
- ❖ Επανεξέταση του ρόλου και της στρατηγικής στόχευσης και εν γένει δραστηριότητας της Αλεξάνδρειας Ζώνης Καινοτομίας (AZK). Με διαχρονική ευθύνη και των Φορέων της πόλης αλλά και της Πολιτείας κανένας θύλακας δεν έχει δημιουργηθεί μέχρι σήμερα ενώ επίσης δεν υπάρχει σαφές σχέδιο και προσδιορισμός του ρόλου της AZK. Η υλοποίηση του εγχειρήματος δημιουργίας του πάρκου 4ης γενιάς Thess INTEC σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί το βασικό στόχο της AZK για την ύπαρξή της. Χρόνος και χρήμα έχουν σπαταληθεί για ελάχιστο αποτέλεσμα. Θεωρούμε ότι επιβάλλεται η Πολιτεία να ορίσει άμεσα νέο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της, διοικητική αναδιάρθρωση, επιτάχυνση υλοποίησης των θυλάκων, δημιουργία κινήτρων καθώς και επικαιροποίηση του στρατηγικού σχεδίου που είχε ολοκληρωθεί το 2018.
- ❖ Δημιουργία προγράμματος κινήτρων εγκατάστασης επιχειρήσεων για τις σημαντικές υποδομές του οικοσυστήματος καινοτομίας της Θεσσαλονίκης (AZK, ΤΕΧΝΟΠΟΛΗΣ, Thess Intec).
- ❖ Καθιέρωση ετήσιας εκδήλωσης βραβείων νεοφυούς επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο της ΔΕΘ με παράλληλη διοργάνωσης ετήσιου συνεδρίου και απολογισμού δραστηριότητας του ELAVATE GREECE.
- ❖ Ίδρυση παραρτήματος της Αναπτυξιακής Τράπεζας στη Θεσσαλονίκη, με ευθύνη το χώρο του ευρύτερου Βορειοελλαδικού τόξου(ΑΜΘ-ΚΜ-ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΗΠΕΙΡΟΣ).
- ❖ Ίδρυση παραρτήματος της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΛΛΑΔΑ 2.0 στη Θεσσαλονίκη εντός του ΥΜΑΘ που θα συντονίζει τα έργα που θα υλοποιηθούν στη Βόρεια Ελλάδα.